Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimleri Üzerine Bir Araştırma

A Research on Entrepreneurial Tendencies of University Students

Cenk AKSOY

Dicle Üniversitesi
Sivil Havacılık Yüksekokulu
Diyarbakır, Türkiye
orcid.org/0000-0003-0763-2847
cenkaksoy10@gmail.com

Ayhan YALÇINSOY

Dicle Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Diyarbakır, Türkiye
orcid.org/0000-0002-0510-1586
ayhanyalcinsoy@gmail.com

Özet

Araştırma, bir kamu üniversitesinin farklı fakültelerinde eğitim gören öğrencilerine yönelik olarak yapılmıştır. Araştırma, öğrencilerin girişimcilik eğilim düzeylerinin ölçülmesi ve kullanılan ölçeğin geçerlilik, güvenilirlik ve faktör yapısının incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırma 11 fakülteden 2301 üniversite öğrencisinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmada, SPSS programı aracılığıyla faktör analizi, frekans analizi ve tanımlayıcı istatistikler yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda araştırmaya katılan öğrencilerin yüksek düzeyde girişimcilik özellikleri taşıdığı bulunmuştur. Araştırmada ayrıca ele alınan faktör analizi sonuçlarının önceki araştırmaları doğrulayıcı sonuçlar ortaya koyduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Girişimcilik Eğilimleri, Üniversite, Öğrenciler, Faktör Analizi

Abstract

The research was conducted for students in different faculties of a public university. The research is carried out to measure the entrepreneurial tendencies of the students and to examine the validity, reliability and factor structure of the being used scale. The research was conducted with the participation of 2301 university students from 11 faculties. Factor analysis, frequency analysis and descriptive statisticals method were used by SPSS program in the research. At the end of the research, it is found that the students who participated in the research had a high level of entrepreneurship properties. It is also found that the results of the factor analysis, which were also included in the study, confirm previous results.

Keywords: Entrepreneurship, Entrepreneurial Tendencies, University, Students, Factor Analysis

1. Giriş

Girişimcilik kavram olarak ekonomik bir yaklaşımla ele alınsa da esas itibarıyla bireyin ya da toplumların karakteristik bir özelliğidir. Daha açık ifadesi ile girişimcilik bireyin doğuştan getirdiği bir özellik olarak ifade edilebilir. Yani içinde bulunulan bir pazardaki fırsatları görebilme, yeni bir pazarlama ve satış anlayışı geliştirme, ekonomik değer oluşturabilecek inovatif bakış açısına sahip olabilme, ekonomik problemler karşısında hızlı ve en uygun çözümler geliştirme bu özellikler arasında sayılabilir. Konuya birey açısından bakacak olursak bu özelliklerin büyük bir kısmının karakteristik özellikler olduğu söylenebilir. Bu özelliklerden bazılarının sonradan kazanılabileceği öngörülse bile farklılık oluşturabilmek bakımından bireysel olduğu düşünülebilir.

Girişimcilik, karakteristik özelliklerin yanı sıra bir bakış açısı olarakta görülebilir. Yenilikleri ekonomideki gelişmelerle birleştirerek yeni stratejiler ortaya koymak, yeni yönetim anlayışları geliştirmek, yenilikçiliği işletmenin kurumsal bir parçası haline getirebilmek, rekabet edebilirliği artırmak için farklılık yaratabilmek, sorun odaklı yerine çözüm odaklı bir yönetim anlayışına sahip olabilme, teknolojiye değişim hızını yakalayıp eş güdümlü yeni ürün yeni hizmet ve yeni bakış açıları geliştirmek günümüz girişimciliğinin önemli parametreleri olarak ifade edilebilir.

Günümüz işletmecilik ve rekabet koşulları dikkate alındığında girişimcilik faaliyetleri çok daha fazla önem arz etmektedir. Küresel pazarlarda yer alabilmek, tutunabilmek ve küresel aktör olabilmek için yenilikçi, vizyoner ve farklı düşünebilen girişimci bir yapıyla mümkün olabilecektir. Ancak bu hedefe ulaşabilmek için bireyin girişimcilik anlamında özelliklerini, varsa potansiyelini ya da bu yöndeki eğilimlerini bilmesi önemlidir.

Yapılan araştırma üniversite öğrencilerinin girişimcilik özelliklerini tespit etme, girişimcilik potansiyellerini kullanabilme becerisini değerlendirme ve bu anlamda diğer araştırmalarla karşılaştırma amacıyla yapılmıştır. Ülkemizde yapılan girişimcilik araştırmalarına bakıldığında devlet üniversitelerinin çokluğu dikkat çekmektedir. Araştırmada farklı fakültelerde eğitim gören öğrencilerin girişimcilik düzeyleri de karşılaştırılmaktadır. Araştırma, üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimleri ne düzeydedir sorusuna cevap aramaktadır.

2. Literatür Taraması

2.1. Girişimcilik

Alan yazında girişimcilikle ilgili ilk fikirler 18. yüzyılın ortalarında Cantillon tarafından formüle edilmiştir. Sonrasında bir takım yazarlar girişimcilikle ilgili oldukça farklı tanımlar ortaya attılar. Yıllar geçmesine rağmen, tutarlı bir tanım üzerinde anlaşmaya varılamadı. Bu durum, bu alandaki teorik tartışmaları karmaşık hale getirmekle birlikte, ampirik çalışmalar teorik olarak açık bir tanımlamanın eksikliğinden de etkilenmektedir. Dolayısıyla ampirik literatürde, girişimcilik faaliyeti ile ilgili sayısız farklı ölçütler kullanılır ve teorik fikirlerle olan ilişkiler hiçbir zaman açık değildir. "Girişimcilik", son yıllarda yapılan tartışmalarda moda bir terim haline geldi. Politika yapıcılar tarafından gelecekteki refah yollarından biri olarak geniş çapta bahsedilmekte ve ülkeler arası girişimcilik karşılaştırmaları giderek daha popüler hale gelmektedir. Bununla birlikte, girişimcilik kavramı sıklıkla kesin bir tanım olmadan kullanılmaktadır ve farklı ölçütlerin nasıl kullanıldığı da tam olarak açıklığa kavuşturulamamıştır (Iversen v.d, 2008).

Girişimci, Fransızca'da, birşeyi yerine getirmek için "taahhüt" eden, önemli bir proje veya faaliyette bulunan kişi anlamına gelir. Daha spesifik olarak, üretim faktörlerini biraraya getirerek, yeni ve daha iyi şeyler bulma yolları arayarak ekonomik ilerlemeyi teşvik eden girişimci kişileri tanımlamak için kullanılmaktadır. Fransız iktisatçılarından girişimciye bu özel anlamı vermekle tanınan iktisatçı Jean Baptiste Say'tır. 19. yüzyılın başlarında Say, bunu şöyle ifade etti: "Girişimci, ekonomik kaynakları düşük bir alanın dışına çıkartarak yüksek üretkenlik ve daha yüksek getiri elde eden bir alana kaydırır." Girişimciler değer yaratır. 20. Yüzyıla en yakın dönemde ilişkili ekonomist Joseph Schumpeter idi. Girişimcileri kapitalizmin "yaratıcı-yıkıcı" sürecine iten yenilikçiler olarak tanımladı. "Girişimcilerin işlevi, üretim modelini reform veya devrim yapmak" dır. Bunu birçok yönden yapabilir; "bir buluşun istismar edilmesiyle veya daha genel olarak, yeni bir emtia üretmek veya üretmek için denenmemiş bir teknolojik imkân yaratarak bir endüstriyi yeniden organize ederek yeni bir malzeme tedarik kaynağı veya ürün için yeni bir çıkış açarak, yeni bir yolla yeni bir yol izleyecekler. Schumpeter girişimcileri ekonomideki değişim ajanları olarak tanımlar. Yeni piyasalara hizmet ederek veya yeni şeyler yapma yolları yaratarak, ekonomiyi ileri götürürler. Say ve Schumpeter'in akılda tuttuğu girişimcilerin birçoğunun yeni, kâr amaçlı iş girişimlerine başlayarak işlevlerine hizmet ettiği doğrudur, ancak bir iş kurmak girişimciliğin özü değildir. Diğer ekonomistler dönemi çeşitli nüanslarla kullanmış olabilirlerse de, girişimcileri ekonomik ilerlemenin arkasındaki katalizör ve yenilikçi olarak tanımlayan Say-Schumpeter geleneği, bu kavramın çağdaş kullanımının temelini oluşturmuştur (Dees, 1998:2).

Çağdaş yazarlar yönetimi ve iş dünyasında girişimcilik teorileri geniş bir yelpazede sunulmuştur. Kavramla ilgili farklılıkları ortaya koyarken, önde gelen düşünürlerden birçoğu Say-Schumpeter geleneğine sadık kalmaktadır. Örneğin, girişimciler için neyin özel olduğu konusunda Peter Drucker Say'ın tanımıyla başlar, ancak fırsata odaklanmak için onu genişletir. Drucker, girişimcileri değişiklik yapan değil, onları değiştiren fırsatları (teknoloji, tüketici tercihleri, sosyal normlar vb.) yaratan unsurlar olarak görür. "Girişimci ve girişimciliği tanımlar - girişimci daima değişim arar ve buna cevap verir ve onu bir fırsat olarak kullanır" diyor. "Fırsat" kavramı, günümüzde birçok girişimciliğin merkezi haline geldi. Günümüzün yönetim teorisyenleri, Say'ın kaynaklarını daha yüksek getiri alanlarına kaydırma fikrini yakalama biçimidir. Bir fırsat, muhtemelen, bu şekilde değer yaratma fırsatı anlamına gelir. Girişimcilerin, değişim tarafından yaratılan sorunlardan çok olasılıkları gören bir zihniyetleri vardır (Drucker, 1986).

Yukarda da ifade edildiği üzere kavram kargaşasına rağmen girişimcilikle ilgili çok sayıda ve farklı tanım bulunmaktadır. Bu tanımlardan bazıları aşağıda ifade edilmiştir.

Schumpeter, girişimciliği yeni unsurların biraraya getirilerek farklı şeyler yaratmak şeklinde tanımlayarak bu durumun ekonomik kalkınmanın temelini oluşturduğunu ifade etmiştir. Yeni şeylerin oluşturulması yalnızca girişimcilerin başarabileceği bir iştir. Schumpeter girişimcilerin yeni birtakım şeyler oluşturan unsurları; yeni pazarların bulunması, yeni organize olma biçimlerinin ortaya çıkarılması, yeni üretim metodlarının geliştirilmesi, yeni ürün veya hizmetlerin üretilmesi şeklinde açıklamaktadır (Schumpeter, 1934).

Drucker için bir iş kurmak girişimcilik için ne gerekli ne de yeterli bir girişimdir. O açıkça "her yeni küçük işletme girişimcilik ya da girişimciliği temsil etmiyor" diye

belirtir. Sözelimi, Amerikan banliyösündeki bir başka şarküteri mağazasını veya başka bir Meksika restoranı açan "eşi ve karısı" örneğini verir. Bu konuda özellikle yenilikçi veya değişime yönelik hiçbir şey yoktur. Aynı, kar amacı gütmeyen yeni kuruluşlar için de geçerlidir. Her yeni organizasyon girişimci olamaz (Drucker, 2014).

Konuya başka bir açıdan bakan Drucker, girişimciliği inovasyonla özdeşleştirmek suretiyle girişimciliği yönetsel bir süreç olarak değerlendirerek inovasyonu yönetmek ve oluşturmak şeklinde ele almıştır. Eğer böyle bir kültür yoksa yönetimin onu oluşturacağını aksi takdirde sistematik inovasyon olarak adlandırdığı durumun girişimciliğin olmadığı bir yerde oluşamayacağını ifade etmiştir (Drucker, 2014:13)

Müftüoğlu'na göre girişimcilik; çevreyi sürekli olarak gözleyip fırsatları yakalama, talepteki değişimleri zamanında fark etmek, yeni talepler oluşturmak, kaynakları sağlayarak üretim tesislerini kurmak girişimcilik, rekabeti seven ve varlığının önemli nedeni olarak gören, riske girmekten ve sorumluluk üstlenmekten çekinmeyen, atak ve yaratıcı yeteneklere sahip kişiler de girişimcilerdir (Müftüoğlu, 2000).

Girişimciler sınırları olmayan dünyada etkili ve güçlü ordulara benzerler. Onlar ürün ve hizmetleriyle toplumları, değiştirirler. Yeni simyacılar olarak günümüz dünyasının girişimcileri görülebilir (Gürdoğan, 2010).

2.2. Girişimcilik Araştırmaları

Girişimcilik eğiliminin oluşturulması, girişimcilik kararının verilmesinin teşvik edilmesi ciddi ve bütüncül bir çalışma olarak ele alınmaktadır. Özellikle az gelişmiş ülkelerde girişimci davranışların cesaretlendirilmesi, ekonomik gelişmeyi tetikleyici bir yol olarak görülmesi açısından teşvik edilmektedir (Mueller ve Thomas, 2000).

Yapılan araştırmalara bakıldığında girişimcilik eğilimlerinin birçok faktöre bağlı olarak değişkenlik gösterdiği anlaşılmaktadır. Girişimcilik özellikleri ya da girişimcilik eğilimleri eğitim, aile, kültür, sosyal çevre, teknolojik çevre faktörlerine bağlı olarak değişiklik gösterebilmektedir.

Shane ve Venkatraman'e göre girişimci bireylerin varlığının sosyal, kültürel, ekonomik, demografik ve kişisel faktörlere bağlı olduğu kadar girişimciliğe olan istek ve eğilimlerine de bağlıdır. Bu kapsamda girişimcilik karlı fırsatların varlığı ve girişimci bireylerin varlığı olmak üzere iki unsur arasındaki bağ olarak tanımlanmıştır (Shane ve Venkatraman, 2000).

Bireyin işini kurması ve işletmesi ile ilgili girişimcilik kararı, diğer birçok faktörden etkilenen karmaşık bir süreçtir. Bu belirleyici faktörler iki genel gruba ayrılabilir: durumsal faktörler ve bireysel faktörler. Durumsal faktörler; iş değiştirme, görevden alınma veya önceki iş deneyimlerini içerirken, bireysel faktörler ise başarı ihtiyaçları ve kontrolü ele alma gibi faktörleri içermektedir (Chen v.d, 1998: 301).

Girişimcilik tercih faktörleri arasında en fazla tercih edilen faktörlerin başında maddi olarak bağımsızlık kazanma isteği yer almaktadır. Bu isteğin temelinde kişilerin girişimciliği gelir elde etme aracı olarak görmesi yatmaktadır. Girişimci, mevcut sermaye ve sosyal statü açısından başkalarına bağımlı olmamakta, kendi arzuları ile hareket etmekte; kararlar alınırken ve uygulanırken diğerlerinden emir almamakta; başarı ve başarısızlığı kimseyle paylaşmamakta; kimseye rapor vermemekte ve yalnızca kendi potansiyelini gerçekleştirmektedir. Bu da girişimliği cazip bir özgürleşme aracına dönüştürmektedir (Keskin ve Zehir, 2002).

Üniversite öğrencileriyle ilgili yapılan girişimcilik araştırmaları incelendiğinde ise yapılan bazı çalışmalar şöyle özetlenebilir:

Avşar (2007) Çukurova Üniversitesinde öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinin belirlenmesi amacıyla yaptığı çalışmada üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik seviyesinin orta düzeyde olduğunu tespit etmiştir. İİBF fakültesi öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerinin üniversite ortalamasının üzerinde, tıp ve mühendislik fakültesi öğrencilerinin ortalamaya yakın, eğitim fakültesi öğrencilerinin ise ortalamadan daha aşağı seviyede oldukları bulgusuna ulaşmıştır. Demografik değişkenlerin, girişimcilik eğilimini etkilediğini belirten Avşar çalışmada, cinsiyet faktörüne göre erkeklerin risk alma eğilimlerinin bayanlara göre daha yüksek düzeyde olduğunu, gelir düzeyi faktörüne göre ise ailelerinin gelir düzeyi yüksek öğrencilerin, yaratıcılık özelliğinin daha yüksek olduğunu tespit etmiştir (Kılıç v.d, 2012: 427).

Doğaner ve Altunoğlu (2010) tarafından işletme bölümü öğrencilerine yönelik yapılan araştırmada erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre girişimcilik eğilimlerinin daha fazla olduğu ortaya konulmuştur.

İşcan ve Kaygın'nın (2011) Kafkas ve Kırıkkale Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini araştırdığı çalışmada kendine güven, yenilik, başarıya ihtiyacı, kontrol odağına sahip olma ve risk alma ve belirsizliğe karşı tolerans gibi bir takım kişilik özelliklerinin başarı düzeyleri ölçümlenmiştir. Ayrıca girişimcilik açısından bu kişilik özelliklerinin daha yüksek bir oranda sağlanmasında öğrencilere gereken desteğin verilmesinin önemli olduğu vurgulanmıştır.

Kılıç ve arkadaşları, (2012) üniversite öğrencilerine bu çalışmayla aynı ölçeği uyguladıkları araştırmaları sonucunda girişimcilik eğilimi ve cinsiyet bağlamında anlamlı sonuçlara ulaşılmışlardır. Bu sonuçlara göre erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre farklı boyutlar açısından daha girişimci olduğu bulgulanmıştır.

Bilge ve Bal, (2012) üniversite öğrencilerine yine bu çalışmayla aynı ölçeği uyguladıkları ve altı boyutlu faktör analizi yaptıkları çalışmada farklı birim ve bölümlerde okuyan öğrenciler arasında farklı düzeylerde girişimcilik özellikleri olduğunu tespit etmiştir.

Uluyol, (2013) girişimcilik dersi alan ve almayan öğrenciler üzerinde aynı araştırmayı yapmış olup Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin yüksek düzeyde girişimcilik eğilimine sahip olduğu ancak finansal yönetim ve girişimcilik dersi alan ve almayan öğrencilerin girişimcilik eğilimleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmadığı sonucuna varmıştır.

Yapılan çalışmalarda girişimcilik eğilimlerini etkileyen olumsuz koşullar arasında; eğitim eksikliği, finansman problemler, teknolojik yetersizlik, iş gücü yetersizliği, araştırma ve geliştirme süreci bilgisizliği; kişisel yeteneklerin zayıf olması ve psikolojik faktörler yer aldığı görülmüştür (Tiftik ve Zincirkıran, 2014: 183).

Üniversite öğrencilerine yönelik yapılan araştırmalara bakıldığında girişimcilik eğilimlerinin genellikle sosyodemografik özellikler (yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, gelir düzeyi vb.) ya da bireysel değerler gibi unsurlarla karşılaştırılarak ele alındığı görülmektedir. Araştırmalarda farklı türde ölçekler kullanılmakta olup sonuçları birbiriyle örtüşen çalışmaların yanı sıra farklı sonuçlar bulgulayan araştırmalar da mevcuttur (Arslan, 2002; Cansız, 2007; Çarıkçı ve Koyuncu, 2010; Yıldız ve Kapu, 2012; Akçakanat v.d, 2014; Özdemir, 2015; Türkmen ve İşbilir, 2015).

3. Yöntem

3.1. Araştırmanın Amacı

Araştırmada, Dicle Üniversitesinin farklı fakültelerinde eğitim gören öğrencilerin girişimcilik özelliklerinin tespitinin yanısıra öğrencilerin girişimcilik düzeylerini de ortaya koymaktır. Araştırma sonunda ayrıca, araştırmacılar tarafından geliştirilen girişimcilik ölçeğinin geçerlilik ve güvenilirliğinin test edilmesi ve faktör yapısının incelenerek önceki araştırmalarla da karşılaştırılması amaçlanmıştır.

3.2. Veri Toplama Yöntemi

Ölçek ilk olarak, üniversite düzeyindeki öğrencilerin girişimci özelliklerini tespit etmek amacıyla Yılmaz ve Sünbül (2009) tarafından geliştirilmiştir. Likert tipinde hazırlanan ölçekte ifadeler “Çok sık” (5)’den “Hiçbir zaman” (1)’e uzanan 5’li aralıklı ölçek formunda düzenlenmiştir. Deneme uygulaması sonrası elde edilen veriler üzerinde Cronbach Alfa güvenirlik analizleri ile faktör analizi (geçerlik analizi) gerçekleştirilmiştir. Temel Bileşenler Analizi ile gerçekleştirilen faktör analizi sonucu Yılmaz ve Sünbül (2009)’in araştırmasından farklı olarak 7 boyutta toplandığı görülmüştür.

3.3. Verilerin Analizi

Yüz yüze anket yöntemiyle toplanan veriler SPSS 18.0 paket programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Geçerlilik ve güvenilirliği test etmek için, Cronbach Alpha değeri hesaplanmıştır. Bu değer 0,96 olarak hesaplandığından, verilerin güvenilirliği yeterli kabul edilmiştir. Bir ölçeğin geçerli kabul edilmesinin ilk şartı, güvenilir olmasıdır. Netice itibarıyla geçerlilik için erişilebilecek en üst sınır, güvenirlik katsayısının kareköküne eşittir. Buradan hareketle geçerlilik değeri $\sqrt{0,96} = 0,97$ olur. Güvenirlik, geçerlilik için üst sınır koysa da, geçerliliği tam olarak garanti edemez (Karagöz vd., 2010: 10).

Araştırmada, katılımcılara yönelik uygulanan anketten elde edilen verilerin öncelikle frekans ve yüzdeleri hesaplanmıştır. Daha sonra öğrencilerin girişimcilik özelliklerine yönelik uygulanan 33 maddelik ölçeğe faktör analizi uygulanmış ve 7 faktör belirlenmiştir.

4. Bulgular

Tablo 1: Demografik Değişkenler

Değişkenler	Frekans	Yüzde (%)	Değişkenler	Frekans	Yüzde (%)
Cinsiyet			Eğitim Durumu		
Erkek	1165	50,6	İİBF	409	17,8
Kadın	1136	49,4	Edebiyat	319	13,9
Yaş			Mimarlık	281	12,2
16-19	328	14,3	Mühendislik	101	4,4
20-24	1567	68,1	Veteriner	198	8,6
25-29	336	14,6	Ziraat	188	8,2
30 ve üzeri	70	3,0	İlahiyat	256	11,1
Sınıf			Fen Fakültesi	80	3,5
1	515	22,4	Hukuk	90	3,9
2	648	28,2	Eğitim	379	16,5
3	543	23,6	Toplam	2301	100
4	595	25,9			

4.1. Tanımlayıcı Bulgular

Araştırma 2016 yılı Ocak ve Şubat aylarında yapılmıştır. Tablo 1’de de görüldüğü üzere araştırmaya katılan toplamda 2301 öğrencinin 1136’sı (% 49,4) bayan 1165’i (% 50,6) erkektir. Katılımcıların 328’i (% 14,3) 16-19 yaş aralığında, 1567’si (% 68,1) 20-24 yaş aralığında, 336’sı (% 14,6) 25-29 yaş aralığında, 70’i de (% 3,0) 30 ve üzeri yaş aralığındadır. Öğrencilerden (% 17,8) 409 kişi İktisadi ve İdari Bilimler fakültesinde, (% 13,9) 319 kişi Edebiyat fakültesinde, (%12,2) 281 kişi Mimarlık fakültesinde (%4,4) 101 kişi Mühendislik fakültesinde (% 8,6) 198 kişi Veterinerlik fakültesinde, (%8,2) 188 kişi Ziraat fakültesinde, (%11,1) 256 kişi İlahiyat fakültesinde, (%3,5) 80 kişi Fen fakültesinde, (%3,9) 90 kişi Hukuk fakültesinde, (%16,5) 379 kişi ise Eğitim fakültesinde öğrenim görmektedir. Katılımcıların 515’i 1.sınıf (% 22,4), 648’i (%28,2) 2.sınıf, 543’ü (%23,6) 3.sınıf, 595’i (% 25,9) 4.sınıfta eğitim görmektedir.

Yılmaz ve Sünbül tarafından hazırlanan ölçekteki 3. ve 32. ifadeler iç tutarlılık katsayıları düşük olduğu için ölçekten çıkarılmış ancak bu araştırmada 32. ifadenin iç tutarlılığı yüksek olduğu için yeniden dahil edilmiştir. 3. 14. ve 33. ifadeler ise Faktör analizi sonucu faktör değerleri 0,40’ın altında olduğundan değerlendirilmeye alınmamış ve ölçek dışında kalmıştır. Faktör analizi 33 ifade ile yapılmıştır. Ortaya çıkan faktör dizilişi 33 ifade ile aşağıda Tablo 3’te gösterilmiştir.

Yapılan faktör analizi sonucunda faktöriyel boyutlara ilişkin faktör yükleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Elde edilen matris, asal bileşenler yöntemiyle analiz edilmiştir. Faktör analizinde oluşturulan matrislerin her bir elemanı her bir değişkenle her bir faktör arasındaki korelasyonu gösteren faktör ağırlıklarıdır (Seyitoğulları ve Yalçınsoy, 2016: 18).

Faktör analizi yapılırken verilerin analize uygun olup olmadığı (KMO) Kaiser-Mayer-Olkin testi ile de değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu testin sonucunda 0,5 ve üzeri değerler, örneğin ölçüm yeterliliğine sahip olduğu ve faktör analizinin uygulanabileceği sonucunu çıkarır. Bununla birlikte Bartlett testinin de önem derecesinin 0.05’ten düşük olması gerekmektedir (Hutcheson ve Sofroniou, 1999).

Aşağıda Tablo 2’de 7 faktöre ait ortalama, standart sapma ve faktör yükleri verilmiştir.

Tablo 2: Döndürülmüş Bileşen Matrisi

Bileşenler	X	S	1	2	3	4	5	6	7
Fakt. 1									
VAR0001	3,61	1,12	0,805						
VAR0002	3,74	1,053	0,670						
VAR00027	3,59	1,093	0,532						
VAR00028	3,72	1,054	0,536						
VAR00029	3,64	1,058	0,591						
VAR00030	3,65	1,062	0,441						
VAR00031	3,81	1,085	0,657						
VAR00032	3,75	1,09	0,558						
VAR00034	3,75	1,101	0,468						
VAR00035	3,72	1,073	0,453						
VAR00036	3,85	1,097	0,484						

Fakt.2									
VAR00020	3,53	1,09		0,601					
VAR00021	3,38	1,14		0,791					
VAR00022	3,54	1,064		0,658					
VAR00023	3,61	1,048		0,483					
Fakt.3									
VAR0004	3,81	1,058			0,605				
VAR0005	3,58	1,146			0,827				
VAR0006	3,63	1,1			0,672				
VAR0007	3,66	1,072			0,509				
VAR00015	3,78	1,102			0,441				
Fakt.4									
VAR00016	3,56	1,096				0,577			
VAR00024	3,52	1,113				0,565			
VAR00025	3,38	1,123				0,804			
VAR00026	3,49	1,088				0,730			
Fakt.5									
VAR0008	3,73	1,127					0,816		
VAR0009	3,56	1,099					0,718		
VAR00010	3,68	1,109					0,475		
Fakt.6.									
VAR00011	3,32	1,246						1,055	
VAR00012	3,43	1,097						0,655	
VAR00013	3,47	1,121						0,530	
Fakt.7									
VAR00017	3,56	1,078							0,557
VAR00018	3,61	1,264							0,982
VAR00019	3,59	1,114							0,520

Faktör 1; faktör yükleri 0.805 (madde 1) ile 0.484 (madde 36) arasında değişmektedir. Rotasyon değerleri incelendiğinde toplam varyansın % 12'sini açıkladığı görülmektedir.

Faktör 2; faktör yükleri 0.601 (madde 20) ile 0.483 (madde 23) arasında değişmektedir. Rotasyon değerleri incelendiğinde toplam varyansın % 19'unu açıkladığı görülmektedir.

Faktör 3; faktör yükleri 0.605 (madde 4) ile 0.441 (madde15) arasında değişmektedir. Rotasyon değerleri incelendiğinde toplam varyansın % 26'sını açıkladığı görülmektedir.

Faktör 4; faktör yükleri 0.577 (madde 16) ile 0.730 (madde 26) arasında değişmektedir. Rotasyon değerleri incelendiğinde toplam varyansın % 33'ünü açıkladığı görülmektedir.

Faktör 5; faktör yükleri 0.816 (madde 8) ile 0.475 (madde 10) arasında değişmektedir. Rotasyon değerleri incelendiğinde toplam varyansın % 39'unu açıkladığı görülmektedir.

Faktör 6; faktör yükleri 1.055 (madde 11) ile 0.530 (madde 13) arasında değişmektedir. Rotasyon değerleri incelendiğinde toplam varyansın % 45’ini açıkladığı görülmektedir.

Faktör 7; faktör yükleri 0.460 (madde 17) ile 0.602 (madde 19)’tir. Rotasyon değerleri incelendiğinde toplam varyansın % 51’ini açıkladığı görülmektedir.

Tablo 3’te araştırma kapsamında yapılan faktör analizinde faktörlerin dizilişleri aşağıdaki şekilde gerçekleştirilmiştir. Ortaya çıkan yedi faktör için isimlendirmeler önceki araştırmalardan yola çıkılarak yapılmıştır.

Tablo 3: Faktör Dizilişleri

Faktörler	
Faktör 1 İfadeleri	
1.	İşimde geçmiş performansımın daha iyi olabilmek için daha çok çaba harcamaya çalışırım.
2.	İşlerimin son derece zor olduğu zamanlarda elimden gelenin en iyisini yaparım.
27.	Başarıyı sağlayacak uygun yöntem ve tekniklerin arayışı içerisindeyimdir.
28.	Karşıma çıkan fırsatları değerlendirebilirim.
29.	Elimdeki kaynakları bir araya getirerek verimliliğe dönüştürebilirim.
30.	İşimde ve çalışmalarımın ortaya çıkan değişimlere açık bir yapım vardır.
31.	İşimi severek ve azimle yaparım.
32.	İşimde yeniliğe açık yönüm güçlüdür.
34.	Bir işte ya da uygulamada liderliği ele almaktan çekinmem.
35.	İş konusunda gelecekle ilgili etkili kararlar alabilirim.
36.	Farklı işlere yönelik motivasyonum ve eğilimlerim güçlüdür.
Faktör 2 İfadeleri	
20.	Yeni bir bakış açısına imkan sağlayan proje ve işlerle uğraşırım.
21.	Geçmişte başkaları tarafından kullanılmamış yeni yöntemlerle çalışmayı denerim.
22.	Yeterli çabayla, her türlü sorunu ortadan kaldırabilirim.
23.	Yaptığım planları yürütebileceğimden çoğunlukla eminimdir.
Faktör 3 İfadeleri	
4.	İşlerimde kendi kararlarım etkilidir.
5.	Kendi işimi kurabilirim.
6.	İşten zorunlu olarak ayrılmak durumunda kalsam işle ilgili kendime yeni seçenekler oluşturabilirim.
7.	Zor durumlarda seçenekler oluşturabilirim.
15.	Kararlarımın hayatımı şekillendirebileceğimi düşünüyorum.
Faktör 4 İfadeleri	
16.	Risk almaktan çekinmem.
24.	Yeni bir durum ve uygulamaya uyum sağlamakta sorun yaşamam.
25.	Üzerinde çalıştığım bir konuda hata yapmaktan çekinmem.
26.	Her işin bir riski vardır. İşimde her türlü riski göze alabilirim.
Faktör 5 İfadeleri	
8.	Farklı insanlarla dostluklar kurabilirim.
9.	Denemediklerimi denemekten çekinmem.
10.	Kendimde farklı işler yapabilecek enerjiyi hissederim.
Faktör 6 İfadeleri	
11.	Arkadaşıma değişik iş projelerden söz ederim.
12.	Yeteneklerimi uygulayabilecek alanlar oluştururum.
13.	Arkadaşımdan gelen bazı projelere katılmaktan çekinmem
Faktör 7 İfadeleri	
17.	Geleceği görerek buna yönelik hazırlıklar yapabilirim.
18.	Yeni bir şeyleri denememe imkan veren projeler üzerinde çalışmayı severim.
19.	Eski fikirlere ve uygulamalara meydan okumayı ve daha iyilerini araştırmayı severim.

Yukarda faktör dizilişleri verilmiş olan tabloda, herbir faktöre, daha önceki araştırmalardan yola çıkarak ve faktörlerdeki ifadeler de gözönüne alınarak birtakım isimlendirmeler yapılabilir; buna göre 1.faktör “*Kendine Güven*” 2. Faktör “*Yenilikçilik*”, 3.Faktör “*Kontrol Odaklılık*”, 4.Faktör “*Risk Alabilme*”, 5.Faktör “*Farklılık Oluşturma*” 6.Faktör “*Kararlılık*”, 7.Faktör ise “*Başarma Arzusu*” şeklinde isimlendirilebilir (Robinson vd., 1991; Ho ve Koh, 1992; İşçan ve Kaygın, 2011; Ahmed, 1985; Koh, 1986; Korunka vd., 2003; Pearson ve Chatterje, 2001; Atherton, 2004; Hisrich ve Peter, 2002; Dünder ve Ağca, 2007; Tiftik ve Zincirkıran, 2104)

Table 4: Açıklanan Toplam Varyans Sonuçları

Bileşenler	Toplam Faktör Yükleri			Faktör Yüklerinin Döndürülmüş Topamları		
	Toplam	Varyansın %	Kümülatif %	Toplam	Varyansın %	Kümülatif %
1	11,843	29,475	29,475	4,633	11,53	11,53
2	1,82	4,529	34,004	2,97	7,392	18,922
3	1,607	4	38,004	2,794	6,953	25,876
4	1,382	3,438	41,442	2,734	6,803	32,679
5	1,344	3,344	44,786	2,4	5,973	38,652
6	1,303	3,243	48,029	2,613	6,502	45,154
7	1,218	3,032	51,061	2,373	5,907	51,061

Yukarıda Tablo 4’de girişimcilik ile ilgili maddelerin öz değerleri gösterilmiştir. Öz değerleri, 1’den büyük olarak yedi faktör şeklinde bulunmuştur. İlk faktör, varyansın % 12’sini açıklarken, 2. faktör, varyansın % 19’unu, 3.faktör varyansın % 26’sını, 4.faktör varyansın % 33’ünü, 5.faktör varyansın % 39’unu 6.faktör varyansın % 45’ini, 7.faktör ise varyansın % 4’ünü açıklamaktadır. 7 faktör, toplam varyansın yarısından fazlasını (% 51’ ini) açıklamaktadır. Bu sonuç Yılmaz ve Sünbül (2009)’ün tek faktörlü araştırmasına göre farklılık gösterirken Tiftik ve Zincirkıran’ın araştırma sonucuyla (7 faktörlü % 58) faktör sayısı ve varyans yüzdesi bakımından benzerlik göstermektedir.

Table 5: KMO ve Bartlett Testi

Kaiser-Meyer-Olkin Örneklem Yeterliliği	0,956
Bartlett’in Küresellik Testi	Ki-Kare Değeri
	216,46
	S. derecesi
	528
	p
	0,000

Araştırmada kullanılan örneklem büyüklüğünün yeterliliğine yönelik yapılan KMO testi sonucu, yukarıda Tablo 4’de görüleceği üzere 0.96 bulunmuştur. Bu sonuç, verilerin faktör analizinde kullanılabileceğini göstermektedir (Sonuç 0,7-0,8 arasında ise iyi, 0,5-0,7 arası orta, en az 0,5 olmalıdır; eğer 0,5’ten küçükse daha fazla veri toplanmalıdır). Bartlett testi özgün korelasyon matrisi, kimlik matrisi (tüm korelasyon katsayıları sıfır) ile aynı olup; boş hipotezini test etmektedir. Bu testin anlamlı olması

önemlidir. Zira aksi durum, değişkenler arasında ilişki olmadığı anlamına gelmektedir (Tonta, 2008: 30; Seyitoğulları ve Yalçınsoy, 2016: 20). Nitekim yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi bu değer, sıfır (0.000) bulunmuş; bu nedenle sonuç anlamlı kabul edilmektedir. Yukarıdaki tablolardan elde edilen tüm bulgulara göre “Girişimcilik Ölçeği” nin geçerli ve güvenilir olduğu da söylenebilir.

Table 6: Katılımcıların İfadelere Verdikleri Cevapların Ortalamaları

Tanımlayıcı İstatistikler	Ort.	Std. Sapma	N
1) İşimde geçmiş performansımdan daha iyi olabilmek için daha çok çaba harcamaya çalışırım.	3,61	1,124	2299
2) İşlerimin son derece zor olduğu zamanlarda elimden gelenin en iyisini yaparım.	3,74	1,057	2301
3) İstedğim şeyi elde ettiğim zaman bunun sebebinin genellikle kendi yeteneklerim olduğu düşünürüm.	3,46	1,141	2296
4) İşlerimde kendi kararlarım etkilidir.	3,82	1,057	2297
5) Kendi işimi kurabilirim.	3,58	1,147	2296
6) İşten zorunlu olarak ayrılmak durumunda kalsam işle ilgili kendime yeni seçenekler oluşturabilirim.	3,64	1,101	2301
7) Zor durumlarda seçenekler oluşturabilirim	3,66	1,074	2298
8) Farklı insanlarla dostluklar kurabilirim.	3,74	1,129	2300
9) Denemediklerimi denemekten çekinmem.	3,57	1,101	2294
10) Kendimde farklı işler yapabilecek enerjiyi hissederim.	3,69	1,104	2298
11) Arkadaşlarıma değişik iş projelerden söz ederim.	3,33	1,240	2298
12) Yeteneklerimi uygulayabilecek alanlar oluştururum.	3,44	1,098	2298
13) Arkadaşımdan gelen bazı projelere katılmaktan çekinmem	3,48	1,122	2298
14) Hayatımı dış etkenlere bırakmam.	3,58	1,196	2299
15) Kararlarımla hayatımı şekillendirebileceğimi düşünüyorum.	3,78	1,100	2297
16) Risk almaktan çekinmem.	3,57	1,121	2298
17) Geleceği görerek buna yönelik hazırlıklar yapabilirim.	3,56	1,083	2298
18) Yeni bir şeyleri denememe imkân veren projeler üzerinde çalışmayı severim.	3,60	1,263	2300
19) Eski fikirlere ve uygulamalara meydan okumayı ve daha iyilerini araştırmayı severim.	3,59	1,112	2296
20) Yeni bir bakış açısına imkân sağlayan proje ve işlerle uğraşırım.	3,54	1,090	2299
21) Geçmişte başkaları tarafından kullanılmamış yeni yöntemlerle çalışmayı denerim.	3,39	1,140	2298
22) Yeterli çabayla, her türlü sorunu ortadan kaldırayabilirim.	3,54	1,062	2296
23) Yaptığım planları yürütebileceğimden çoğunlukla eminimdir.	3,61	1,050	2297
24) Yeni bir durum ve uygulamaya uyum sağlamakta sorun yaşamam.	3,53	1,111	2297
25) Üzerinde çalıştığım bir konuda hata yapmaktan çekinmem.	3,39	1,125	2300

26) Her işin bir riski vardır. İşimde her türlü riski göze alabilirim.	3,49	1,089	2298
27) Başarıyı sağlayacak uygun yöntem ve tekniklerin arayışı içerisindeyimdir.	3,59	1,093	2299
28) Karşıma çıkan fırsatları değerlendirebilirim.	3,72	1,054	2297
29) Elimdeki kaynakları bir araya getirerek verimliliğe dönüştürebilirim.	3,64	1,057	2296
30) İşimde ve çalışmalarımda ortaya çıkan değişimlere açık bir yapım vardır.	3,65	1,065	2294
31) İşimi severek ve azimle yaparım.	3,81	1,085	2295
32) İşimde yeniliğe açık yönüm güçlüdür.	3,76	1,098	2298
33) İşimi gerçekleştirirken, herhangi bir ekip ya da kişiyle çalışabilirim.	3,73	1,392	2298
34) Bir işte ya da uygulamada liderliği ele almaktan çekinmem.	3,76	1,104	2299
35) İş konusunda gelecekle ilgili etkili kararlar alabilirim.	3,73	1,073	2301
36) Farklı işlere yönelik motivasyonum ve eğilimlerim güçlüdür.	3,85	1,094	2297

Tablo 6’de katılımcıların ölçekteki ifadelerle verdikleri cevapların ortalamaları verilmektedir. Likert tipinde bir forma dönüştürülen bu cümleler “Çok sık” (5)’ “Sık Sık” (4) “Bazen” (3), “Nadiren” (2), “Hiçbir zaman” (1)’e uzanan 5’li aralıklı ölçek formunda düzenlenmiştir. Katılımcıların ifadelerle verdikleri cevapların ortalaması 3,62 olarak sonuçlanmıştır. Bu sonuç girişimcilikle ilgili ifadelerle (4) yani “Sık Sık” sonucuna yakın olduğundan araştırma kapsamındaki öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinin yüksek olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Girişimcilik puanlarının değerlendirilmesinde aşağıda Tablo 7’deki kriterler ölçü alınmıştır.

Tablo 7: Girişimcilik Düzeyi Ölçek Tablosu

36-64	Çok düşük girişimcilik
65-92	Düşük girişimcilik
93-123	Orta düzeyde girişimcilik
124-151	Yüksek girişimcilik
152-180	Çok yüksek girişimcilik

Kaynak: Yılmaz ve Sünbül, 2009:198

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin ölçekteki ifadelerle verdikleri cevaplara göre ortaya çıkan girişimcilik düzeyi Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Toplam Girişimcilik Düzeyleri

	-n-	A.Ortalama	S.Sapma
Girişimcilik Düzeyi	2301	130,18	40,15

Tablo 8’de öğrencilerin girişimcilik puan dağılımları görülmüştür. Öğrencilerin girişimcilik puan ortalamaları 130’dur. Bu değer 124-151 puan aralığında olduğu için öğrencilerin girişimcilik puan ortalamalarının yüksek girişimcilik aralığında olduğu görülmektedir.

5. Sonuç ve Tartışma

Araştırma kapsamında Dicle Üniversitesinin farklı fakültelerinde eğitim gören toplamda 2301 öğrenciye yüz yüze anket yöntemiyle 36 soruluk bir ölçek kullanılarak araştırma tamamlanmıştır. Araştırmada yüzdesel dağılıma bakıldığında fakülte bazında en yüksek İİBF, Eğitim ve Edebiyat fakültelerinde katılım olduğu görülmektedir. Bu durum öğrenci sayısına bağlı olarak değişmekle birlikte öğrencilerin ilgi alanları açısından da farklılık gösterdiği söylenebilir. Katılımcı öğrencilerin cinsiyet dağılımına bakıldığında dengeli bir dağılımın olduğu görülmektedir. Öğrencilerin yaş dağılımına bakıldığında farklılık 20-24 yaş aralığında olduğu gözlemlenmiştir. Sınıf düzeyleri açısından da dengeli bir dağılımın olduğu söylenebilir. Demografik bilgiler açısından araştırmanın etkili olduğu söylenebilir. Zira katılımcıların demografik açıdan bir unsurda toplanmış olmaları araştırmanın sonuçları bakımından zayıf olmasına sebebiyet verebilir.

Araştırmada Yılmaz ve Sünbül tarafından geliştirilen ölçeğe faktör analizi uygulanmış olup, analiz sonucunda tek boyutlu ölçekten farklı olarak 7 boyutlu alt faktörlerden oluşan bir sonuç bulgulanmıştır. Tespit edilen bu yedi alt boyuta daha önceki araştırmalardan yola çıkılarak birtakım isimlendirmeler yapılmıştır. Bu sonuç konu ile ilgili daha önce yapılan bazı araştırma sonuçlarıyla örtüşmektedir (Bilge ve Bal, 2102; Tiftik ve Zincirkıran, 2014). Faktör analizi sonucunda ortaya çıkan faktör yükleri, toplam varyans ve KMO testi sonuçlarının yüksek çıkması araştırmayı daha etkin bir hale getirmektedir. Bu durum hem ölçeği geliştiren araştırmacıların geçerlilik ve güvenilirliğinin test edilmesi açısından hem de araştırmanın bulguları açısından önem arz etmektedir.

Katılımcı öğrencilerin tanımlayıcı istatistiki analiz sonucunda ölçeğe verdikleri cevapların ortalaması 3,62 olarak bulgulanmış olup bu sonuç 5’li likert ölçeğinde 4’e yakın bir sonuç olduğundan öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinin yüksek olduğu şeklinde değerlendirilmektedir. Araştırmada ayrıca girişimcilik puanlamasında, öğrencilerin girişimcilik puan ortalamaları 130’dur. Bu değer 124-151 puan aralığında olduğu için öğrencilerin girişimcilik puan ortalamalarının yüksek girişimcilik aralığında olduğu şeklinde değerlendirilmiştir. Bu yönüyle araştırma örneklemini oluşturan öğrencilerin girişimcilik anlamında bilinç düzeylerinin iyi bir noktada olduğu söylenebilir. Girişimcilik derslerinin etkili olduğunun bulgulandığı araştırmalara bakıldığında bütün fakültelerde seçmeli ders olarak okutulması öngörülebilir (Uluyol, 2013).

Farklı dönemlerde yapılan araştırma sonuçlarına göre daha yüksek bulgularan girişimcilik puanının sosyal ve teknolojik yaşamdaki değişim ve gelişmelere göre değiştiği söylenebilir. Zira teknolojiyi yakından takip eden gençlerin kendine olan güvenleri, yenilikçi bakışa sahip olmaları, yüksek rekabet düzeyine bağlı olarak artan başarıma arzusunun artıyor olması şeklinde yorumlanabilir.

Sonuç olarak, çalışmaya katılan genç girişimci adaylarının girişimcilik potansiyellerinin yeterli olduğu söylenebilir. Bununla birlikte, konu ile ilgili farklı ölçekler kullanarak, öğrencilerin girişimcilik özellikleri ve eğilimleri, demografik özellikler, aile, sosyo-ekonomik çevre, kültürel çevre vb. farklı değişkenler açısından değerlendirilebilir. Buna ek olarak, yapılacak başka bir çalışma ile öğrencilerin girişimcilik düzeyleri vakıf ve devlet üniversiteleri açısından kıyaslanabilir. Araştırma sonuçları yapılması muhtemel diğer kamu üniversitesi araştırma sonuçlarıyla

karşılaştırılırsa daha etkin sonuçlar ortaya çıkabilir. Ayrıca araştırma sonuçları farklı analiz metodları ile ele alınıp yorumlanabilirse farklı bulgulara ulaşılabilir.

KAYNAKÇA

- Ahmed, S. U. (1985). nAch, Risk-Taking Propensity, Locus of Control and Entrepreneurship, Personality and Individual Differences, 6 (6), p. 781-782.
- Akçakanat, T., Mücevher, M. H. ve Çarıkçı, İ. H. (2014). Sözel, Sayısal ve Eşit Ağırlık Bölümlerinde Okuyan Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinin Bazı Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi: SDÜ Örneği.
- Arslan, K. (2011). Üniversiteli Gençlerde Mesleki Tercihler ve Girişimcilik Eğilimleri. Doğu Üniversitesi Dergisi, 3 (2), 1-11.
- Atherton, A. (2004). Unbundling Enterprise and Entrepreneurship: From Perceptions and Preconceptions to Concept and Practice, Entrepreneurship and Innovation, 5 (2), p.121-128.
- Avşar, M. (2007). Yüksek Öğretimde Öğrencilerin Girişimcilik Eğilimlerinin Araştırılması, Çukurova Üniversitesinde Bir Uygulama, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Adana.
- Bilge, H. ve Bal, V. (2012). Girişimcilik Eğilimi: Celal Bayar Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. Journal of Suleyman Demirel University Institute of Social Sciences, 16 (2).
- Cansız, E. (2007). Üniversite öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinin belirlenmesi: Süleyman Demirel Üniversitesi öğrencileri üzerine bir çalışma (Doctoral dissertation, Sosyal Bilimler).
- Chen, C. C., Grene, G. P. ve Crick, A. (1998). Does Entrepreneurial Self-Efficacy Distinguish Entrepreneurs From Managers?. Journal of Business Venturing, 13, pp. 295-316.
- Çalışkan, İ., Uzman, E., ve Işık, H. (2012). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeylerini Farklı Kaynaklardan Algıladıkları Sosyal Desteğin Yordaması, Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi 7 (1).
- Çarıkçı, İ. H. ve Koyuncu, O. (2010). Bireyci-Toplumcu Kültür ve Girişimcilik Eğilimi Arasındaki İlişkiyi Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (3), 1-18.
- Dees, J. G. (1998). The Meaning of Social Entrepreneurship. Working Paper, Kauffman Center for Entrepreneurial Leadership.
- Doğaner, M. ve Altunoğlu, A. E. (2010). Adnan Menderes Üniversitesi Nazilli İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimleri. Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi, 2(2).
- Drucker, P. (2014). Innovation and Entrepreneurship. Routledge, New York.
- Drucker, P. F. (1986). The Frontiers of Management: Where Tomorrow's Decisions Are Being Shaped Today, Harper&Row, New York.

- Dündar S. ve Ağca V. (2007). Afyon Kocatepe Üniversitesi Lisans Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerinin İncelenmesine İlişkin Apririk Bir Çalışma, H.Ü. İİBF Dergisi, Cilt 25, Sayı 1, s. 121-142.
- Gürdoğan, N. (2010). Girişim ve Girişimcilik Kültürü, İgiad Yayınları, İstanbul.
- Hinterhuber, Hans H. ve Wolfgang Popp. (1992). Are You A Strategist or Just A Manager? Harward Business Review, January-February 1992, s.105-113.
- Hisrich, R. D. ve Peters M. P. (2002). Entrepreneurship, (5th ed.) New-York: McGraw-Hill/Irwin. s.10.
- Ho, T.S. and Koh, H.C. (1992). Differences in Psychological Characteristics Between Entrepreneurially Inclined and Non-Entrepreneurially Inclined Accounting Graduates in Singapore, Entrepreneurship, Innovation and Change: An International Journal, Vol. 1, pp. 243-54.
- Hutcheson, G. ve Sofroniou, N. (1999). The Multivariate Social Scientist: Introductory Statistic Using Generalized Linear Models. Sage Publications, London.
- Iversen, J., Jørgensen, R. ve Malchow-Møller, N. (2008). Defining and Measuring Entrepreneurship. Now Publishers Inc.
- İşcan, Ö. ve Kaygın, F. (2011). Potansiyel Girişimciler Olarak Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma, Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi, Cilt 12, Sayı 2, s.275-286.
- Karagöz Y., Çatı K. ve Koçoğlu, C. M. (2010). Cep Telefonu ve Operatör Tercihinde Etkili Olabilecek Faktörlerin Demografik Özelliklere Bağlı Olarak İrdelenmesi, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt Sayı 23, s.7-24
- Keskin H. A. ve Zehir, L. (2002). Girişimcilik Hisleriyle Girişimcilik Potansiyeli Arasındaki İlişki: Gebze ve Civarındaki Girişimciler Üzerine Bir Saha Araştırması, Doğu Akdeniz Üniversitesi 21.Yüzyılda Kobiler: Sorunlar, Fırsatlar ve Çözüm Önerileri Sempozyum Bildirileri, Ocak 2002, s.120
- Kılıç, R., Keklik, B., ve Çalış, N. (2012). Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimleri Üzerine Bir Araştırma: Bandırma İİBF İşletme Bölümü Örneği. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 17 (2).
- Koh, H. C. (1995). Factor Associated with Entrepreneurial Inclination: An Emprical Study of Business Undergraduates in Hong Kong, Journal of Small Business Entrepreneurship, 12 (2), p. 29-41.
- Koh, H. C. (1996). Testing Hypotheses of Entrepreneurial Characteristics: A Study of Hong Kong MBA Students, Journal of Managerial Psychology, p. 12-25.
- Korunka, C. Frank, H., Lueger, M. ve Mugler, J. (2003). The Entrepreneurial Personality in the Context of Resources, Environment, and the Startup Process- A Configurational Approach', Entrepreneurship Theory and Practice, 28(1), p. 23-42.
- Mueller, S. L. ve Thomas, A. S. (2000). Culture and Entrepreneurial Potential: a Nine Country Study of Locus of Control and Innovativeness, Journal of Business Venturing, Vol. 16 pp.51-75.

- Müftüoğlu, T. (2000). Kobi ve Girişimcilik, KOSGEB Sanayicinin Sesi, Aralık 2000, Sayı 1, s.10-11.
- Özdemir, L. (2015). Kırgızistan-Türkiye manas üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerinin sosyo-demografik özellikler açısından değerlendirilmesi. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 20 (1).
- Robinson, P. B., Huefner, J. C. ve Hunt, H. K. (1991). Entrepreneurial research on student subjects does not generalize to real world entrepreneurs, Journal of Small Business Management Vol. 29, pp. 42-50.
- Schumpeter, J. A. (1934). The Theory of Economic Development, Harvard University Press, Cambridge, Mass.
- Seyitoğulları, O. ve Yalçınsoy, A. (2016). Günümüz Gençliğinin İnovasyon ve Teknoloji Algılarına Yönelik Ampirik Bir Araştırma. International Journal of Social Academia, 1 (1), ss. 13-23.
- Shane, S. ve Venkatraman, S. (2000). The Promise of Entrepreneurship as a Field of Research. Academy of Management Review, 25, 217–226.
- Tiftik, H. ve Zincirkiran, M. (2014). A Survey of Entrepreneurial Tendencies Candidate Young Entrepreneurs: Foundation University Sample. Journal of Management Research, 6 (2), 177-200.
- Tonta, Y. (2008). Faktör Analizi Sunusu, <http://yunus.hacettepe.edu.tr/~tonta/courses/spring2008/bby208-12-faktör-analizi.ppt> (Son erişim tarihi:20.07.2009)
- Türkmen, M. ve İşbilir, U. (2015). Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinin Sosyo-Demografik Özellikler Açısından İncelenmesi. CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 9 (2), 18-28.
- Uluyol, O. (2013). Öğrencilerin Girişimcilik Eğilimlerinin Belirlenmesi: Gölbaşı Meslek Yüksekokulu Örneği. Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (15).
- Yıldız, S. ve Kapu, H. (2012). Üniversite öğrencilerinin bireysel değerleri ile girişimcilik eğilimleri arasındaki ilişki: Kafkas Üniversitesi'nde bir araştırma. KAÜ-İİBF Dergisi, 3(3), 39-66.
- Yılmaz, E. ve Sünbül, A. M. (2009). Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeğinin Geliştirilmesi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (21), ss. 195-203.

A Research on Entrepreneurial Tendencies of University Students

Cenk AKSOY

Dicle University
School of Civil Aviation
Diyarbakır, Turkey

orcid.org/0000-0003-0763-2847
cenkaksoy10@gmail.com

Ayhan YALÇINSOY

Dicle University
Institute of Social Sciences
Diyarbakır, Turkey

orcid.org/0000-0002-0510-1586
ayhanyalcinsoy@gmail.com

Extensive Summary

1. Introduction

Entrepreneurship activities are much more important when considering today's business and competitive conditions. It will be possible with an innovative, visionary and diverse entrepreneurial structure in order to be able to take place in global markets, to be able to hold on and become a global actor. However, in order to achieve this goal, it is important for the individual to know the characteristics of entrepreneurship, its potential, or its tendencies.

Schumpeter, who is called the founder of the idea of entrepreneurship, defined it as the generation of new compositions, and specified that this was the basis of economic development. Generation of new compositions is an extraordinary success that can only be achieved by entrepreneurs. Schumpeter expresses the possible compositions necessary to create entrepreneurial activities as the generation of new products or services, new production methods, new markets, new supply sources and new organizational forms (Schumpeter, 1934).

2. Method

The survey considered in this context was conducted for the purposes of evaluating the entrepreneurship potential of the young entrepreneur candidates, and determining the entrepreneurial qualities and tendencies of young university students. The research was conducted with the participation of 2301 university students from 11 faculties.

Data Collection Method

This scale was developed by Yılmaz and Sünbül (2008) for the purpose of determining the entrepreneurship characteristics of the university students. These sentences in a Likert typeface are prepared in a scale of: “Very often” (5) “Often” (4) “Sometimes” (3), “Seldom” (2), “Never” (1). Cronbach Alpha reliability analyses and factor analysis (Reliability Analysis) have been applied on the data obtained as a result of the test. It has been seen that the factors gather in seven dimensions, different to the research of Yılmaz and Sünbül (2009), as a result of the factor analysis applied with Principal Components Analysis. As a result of the reliability analyses, the Cronbach Alpha reliability coefficient of the scale has been calculated as 0.96.

Data Analysis

The data obtained from questionnaire used in the survey was transferred to electronic environment and analyzed using SPSS 18.0 package program. Since Cronbach Alpha value considered as 0,91 in the reliability test conducted to determine the reliability and validity of the data, it can be said that the reliability level of the data is sufficient. The initial condition for the validity of a questionnaire is its reliability. Therefore, the top limit to be reached for validity is equal to the square root of the multiplier of reliability. From here, the validity value is $\sqrt{0,96} = 0,97$. Although reliability brings a top limit for validity, it can never guarantee validity (Karagöz et. al, 2010:10). First of all, the frequency and ratios of the data was obtained from the questionnaires conducted within the scope of the study. Then, factor analysis was conducted on the scale, including 33 items for the entrepreneurship properties of the students and the seven factors were determined.

3. Findings

The Eigen values are found as 7 factors over 1. The first factor accounts for 12% of the variance, the 2nd factor for 19%, the 3rd factor for 26%, the 4th factor for 33%, the 5th factor for 39%, the 6th factor for 45% and the 7th factor accounts for 4% of the variance. 7 factors account for more than a half of total variance 51'(%). This result is different according to the single-factor research of Yılmaz and Sünbül (2009).

The result of the KMO test carried out for the adequacy of the size of the sample used in the research is 0.96. This result shows that the data can be used in factor analysis. According to all findings, it can be said that "the Entrepreneurship Scale" is valid and reliable.

An average of the responses given by the participants concerning the statements in the scale is shown in Table 6. These sentences turned into a Likert typeface are prepared in a scale as "Very often" (5)' "Often" (4) "Sometimes" (3), "Seldom" (2), "Never" (1). The average of the responses to the statements given by the participants is 3,62. This result means that the entrepreneurial tendencies of the students joining the research are high, as the statements related to the entrepreneurship generally respond as (4) "Very often".

The average entrepreneurship tendency score of the students is 130. It is seen that the entrepreneurship tendency score average of the students is in the high entrepreneurship range, as the value is between 124-151.

4. Conclusion and Discussion

As a result of the study, it has been determined that the "Entrepreneurship Scale" developed by Yılmaz and Sünbül (2009) is valid and reliable. However, the result of the factor analysis applied on the scale has shown seven factor aspects which contrast to the study of Yılmaz and Sünbül.

It has been determined as a result of the study that the young entrepreneur candidates considered as a sample have entrepreneurial tendencies. The students who participated in the study are those studying in the Dicle University.

As a result of the descriptive statistics analysis, the mean of the answers given by the participant students was found to be 3.62 and this result is evaluated as having a high entrepreneurial tendency when the result is close to 4 with 5 likert scale. In the survey, the average score of entrepreneurship is 130 in the entrepreneurship score. Since

this value is in the range of 124-151 points, it is evaluated that the average of entrepreneurship points of the students is in the high entrepreneurial range. In this respect, it can be said that the entrepreneurship consciousness level of the students constituting the research sample is good.

As a result, it can be said that the entrepreneurship potentials of the young entrepreneur candidates participating in the study are sufficient. However, by using different scales related to the issue, the entrepreneurship properties and tendency of the students can be evaluated in terms of different variables such as demographic valuables, family, socio-economic environment, cultural environment, etc. In addition, with a study to be conducted, the reasons for the differentiating thoughts between foundation and government universities can be demonstrated more clearly.